

Od prvního československého tankisty k Leopardům. Výstava připomíná více než sto let tankového vojska

10.9.2026 - Tomáš Jakl | Vojenský historický ústav Praha

Vojenský historický ústav Praha zve na výstavu věnovanou vývoji československého a českého tankového vojska - stojí před budovou Generálního štábu Armády České republiky. Expozice sleduje více než sto let proměn obrněných jednotek - od prvního československého tankisty Karla Víravského přes meziválečné budování útočné vozby, druhou světovou válku a období studené války až po současné přezbrojování Armády České republiky na tanky Leopard. Výstavu Historie a modernizace tankového vojska připravil autorský tým Vojenského historického ústavu Praha, k vidění je do 21. října tohoto roku.

Československá armáda vznikla dříve, než moderní československý stát, a svého prvního tankistu měla o pět let dříve, než do své výzbroje zařadila první tank. Karel Víravský se v roce 1917 po službě u britské pěchoty dobrovolně přihlásil k britskému Tankovému sboru a stal se prvním vycvičeným československým tankistou. První tanky pak československá armáda získala v roce 1922, kdy do republiky dorazily francouzské Renaulty FT.

Výstava vznikla v době, kdy české tankové vojsko prochází další významnou proměnou. Historik Vojenského historického ústavu Praha a jeden z autorů výstavy Jaroslav Láník při jejím zahájení připomněl, že podobné téma se před budovou Generálního štábu objevilo už v roce 2016, kdy zde VHÚ Praha připravil výstavu Sto let tanků. Současná expozice podle něj zachycuje vývoj tankového vojska od prvních zkušeností československých vojáků s touto technikou přes meziválečnou konstrukční školu, druhou světovou válku a poválečné období až po současný přechod na německé tanky.

„ uvedl Jaroslav Láník.

Na současné úkoly tankového vojska upozornil při zahájení také první zástupce náčelníka Generálního štábu Armády České republiky generálmajor Petr Čepelka. uvedl. Připomněl, že tanky se v průběhu své historie měnily podle prostředí, ve kterém působily, a stejně se mění i požadavky na jejich současné nasazení.

„ ,“ řekl Čepelka. Přezbrojení na tanky Leopard podle něj proto není pouze výměnou jednoho typu techniky za jiný. Zkušenosti z války na Ukrajině podle něj ukazují, že tanky svou bojovou hodnotu neztratily, armáda však musí na rychle se měnící podmínky reagovat včas a současně plnit své závazky vůči spojencům.

Na Tankovém dni byla k vidění technika z obou stran "studené války"

Historie československého tankového vojska začíná v době, kdy ještě neexistovala domácí tanková technika. V meziválečném Československu vznikala vlastní konstrukční škola a v Milovicích se postupně budovaly jednotky útočné vozby. Vedle francouzských Renaultů FT se v jejich výzbroji objevily obrněné automobily řady PA, tančíky vz. 33 a později domácí lehké tanky LT vz. 34 a LT vz. 35. Po roce 1935 se modernizace výrazně zrychlila. Československá armáda měla před zánikem

republiky tři pluky útočné vozby a téměř tři stovky tanků LT vz. 35.

Během druhé světové války bojovali českoslovenští tankisté na několika frontách. Na západě vznikla Československá samostatná obrněná brigáda, která prošla výcvikem na tancích Crusader, Cromwell a Sherman a od podzimu 1944 se podílela na obléhání německé posádky v Dunkerque. Na východní frontě bojovali českoslovenští tankisté s tanky T-34 a T-70 mimo jiné při osvobození Kyjeva a v Karpatsko-dukelské operaci. Závěr války přinesl nasazení obrněné techniky také při Ostravské operaci a během bojů o Prahu.

V poválečných letech se ve výzbroji objevovala technika sovětské, britské, americké, německé i československé provenience. Postupně převládla sovětská technika, mimo jiné T-34/85, které se v Československu vyráběly v licenci. Následovaly T-54, T-55 a T-72. Výstava přibližuje nejen samotné tanky, ale také organizační proměny jednotek, jejich výcvik a domácí snahy o modernizaci.

Právě technická proměna tanků patří k výrazným tématům celé expozice. Československo například vyvinulo systém řízení palby Kladiovo pro tanky T-55 a později modernizovalo část tankového parku na úroveň T-72M4 CZ.

Po roce 1989 se počet tanků v české armádě postupně snižoval. Z původně početných tankových jednotek zůstal jediný 73. tankový prapor v Přáslavicích. Současná armáda stojí před změnou, která je v historii českého tankového vojska mimořádná: po desetiletích se odklání od sovětské konstrukční školy a přechází na západní tankovou platformu.

První německé tanky Leopard 2A4 začala Česká republika získávat v roce 2022 v souvislosti s podporou Ukrajiny. K nim následně přibýly další nakoupené stroje, v současnosti 73. tankový prapor v Přáslavicích disponuje celkem 44 stroji (z toho dvěma vyprošťovacími stroji Büffel). V září 2025 pak Česká republika uzavřela smlouvu na pořízení 44 tanků Leopard 2A8 s opcí na dalších 14. Dodávky jsou plánovány na roky 2028 až 2031 a tanky se mají stát součástí budování těžké brigády.

Vojenský historický ústav Praha spravuje rozsáhlou sbírku obrněné techniky ve Vojenském technickém muzeu Lešany, kde je možné řadu typů připomenutých na výstavě vidět přímo v podobě historických exponátů.

- Mgr. Tomáš Jakl
- PhDr. Jaroslav Láník, CSc.
- PhDr. Karel Straka, Ph.D.
- Mgr. Jan Šach

Vojenské technické muzeum Lešany

<https://www.vhu.cz/muzea/zakladni-informace-o-vtm-lesany/>

<https://www.vhu.cz/od-prvniho-ceskoslovenskeho-tankisty-k-leopardum-vystava-pripomina-vice-nez-sto-let-tankoveho-vojska>